

НАКАЗ

№409 від 3 квітня 2012 року

Про затвердження Типових навчальних планів
загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня

На виконання статті 15 Закону України "Про освіту", з метою впровадження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392, наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 19.01 2012 р. №43 "Про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392", наказую:

1. Затвердити Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня (додатки 1 - 8).
2. Ввести Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня в дію поетапно:
 - у 5-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2013/2014 навчального року;
 - у 6-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2014/2015 навчального року;
 - у 7-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2015/2016 навчального року;
 - у 8-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2016/2017 навчального року;
 - у 9-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2017/2018 навчального року.
3. Міністерству освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів забезпечити необхідні умови щодо поетапної реалізації Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня.
4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра Б.М. Жебровський

Пояснювальна записка

до Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня

Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня розроблені на виконання Закону України "Про загальну середню освіту" та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392 "Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти".

Типові навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, в якій передбачені додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації. Відповідно до основних типів загальноосвітніх навчальних закладів передбачено окремі варіанти Типових навчальних планів.

Новий Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти складається із семи освітніх галузей "Мови і літератури", "Математика", "Природознавство", "Суспільствознавство", "Мистецтво", "Технології", "Основи здоров'я і фізична культура".

Освітня галузь "Мови і літератури" у Типових навчальних планах може реалізуватися через навчальні предмети "Українська мова", "Іноземна мова", "Російська, інша мова національної меншини", "Українська література", "Світова література" та інтегрований курс "Література".

З 5-го класу запроваджується обов'язкове вивчення другої іноземної мови. Нею може бути будь-яка іноземна мова або російська чи інша мова національних меншин.

Освітня галузь "Математика" реалізується через навчальні предмети, відповідно, – "Математика" (5-6 класи), "Алгебра" та "Геометрія" (7-9 класи).

Освітня галузь "Природознавство" реалізується через навчальні предмети, відповідно, – "Природознавство" (5 клас), "Біологія" та "Географія" (6-9 класи), "Фізика" та "Хімія" (7-9 класи).

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується навчальними предметами "Історія України" та "Всесвітня історія" (5-9 класи), "Основи правознавства" (9 клас).

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується навчальними предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура". Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках предмета "Основи здоров'я" та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових Типових навчальних планів. Змістове наповнення предмета "Фізична культура" навчальний заклад формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись види спорту, спортивні ігри, ритміка, хореографія тощо.

Освітня галузь "Технології" реалізується через предмети "Трудове навчання" та "Інформатика". З 5 класу планується вивчення інформатики - навчального предмета, покликаного сформулювати в учнів уявлення про інформаційні процеси в природі, суспільстві, техніці, основні компоненти програмного забезпечення, уміння та навички користувача інформаційними засобами.

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується навчальними предметами "Образотворче мистецтво", "Музичне мистецтво" і "Художня культура". Загальноосвітній навчальний заклад може обирати окремі курси музичного та образотворчого мистецтва або інтегрований курс "Мистецтво".

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Щорічні робочі навчальні плани складаються:

для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання на основі додатка 1;

для навчальних закладів з навчанням російською чи іншими мовами національних меншин - додаток 2;

для спеціалізованих шкіл з українською мовою навчання і поглибленим вивченням іноземних мов - додаток 3;

для спеціалізованих шкіл з навчанням російською чи іншими мовами національних меншин і поглибленим вивченням іноземних мов - додаток 4;

для спеціалізованих шкіл з українською мовою навчання і поглибленим вивченням предметів технічного (інженерного) циклу - додаток 5;

для спеціалізованих шкіл з українською мовою навчання і поглибленим вивченням предметів музичного циклу - додаток 6;

для спеціалізованих шкіл з українською мовою навчання і поглибленим вивченням предметів художнього циклу - додаток 7;

для спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв, колегіумів, класів з поглибленим вивченням окремих предметів – додаток 8. При цьому збільшення кількості годин на поглиблене вивчення предметів забезпечується за рахунок варіативної складової.

У загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин, спеціалізованих школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах дозволяється навчальне навантаження учнів збільшувати до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічних.

Загальноосвітнім навчальним закладам дозволяється перерозподіляти години всередині галузі за погодженням із управлінням освіти у підпорядкуванні якого знаходиться навчальний заклад. Перерозподіл годин між галузями здійснюється за погодженням з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

Варіативна частина Типових планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної частини, які вивчаються поглиблено чи вводяться додатково. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який затверджується керівником навчального закладу. Вчитель записує проведені уроки на сторінках класного журналу, відведених для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану навчальним закладом спеціалізацію чи загально світоглядного спрямування (етика, історія релігій та культур, риторика, логіка, рідний край, хореографія, креслення, основи споживчих знань, світ професій тощо);

індивідуальні заняття та консультації.

При розподілі варіативної частини слід враховувати індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Робочі навчальні плани усіх загальноосвітніх навчальних закладів (окрім експериментальних) затверджуються органом управління освітою, у підпорядкуванні якого перебуває навчальний заклад.

Експериментальні варіанти навчальних планів затверджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, управліннями освіти і науки обласних, Київської та

Севастопольської міських державних адміністрацій та погоджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 р. за № 229/6517. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Типові навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Директор департаменту О.В. Єресько